

Zbirka slovensko-madžarskih zemljepisnih izrazov (*Szlovén-magyar földrajzi fogalomtár*)

Zbirko strokovnih zemljepisnih izrazov (*Szlovén-magyar földrajzi fogalomtár*; v slovensko-madžarski in madžarsko-slovenski različici) sta pripravili Lenke Cimerman Lázár in Jutka Rudaš, diplomantki Pedagoške fakultete v Mariboru. Izdajo, ki je nastala v sklopu diplomskega dela, je subvencioniralo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, izdal pa Zavod za šolstvo, znanost in šport (konec leta 2003).

V zbirki so po abecednem vrstnem redu navedeni geografski pojmi in izrazi v slovensko-madžarskem prevodu. Pri sestavljanju tega, kot ga avtorici imenujeta, "učnega slovarja", sta izhajali iz novega učnega načrta za pouk geografije na dvojezičnem območju. Omejili sta se le na najpomembnejše pojme in izraze. Zbirka je namenjena dvojezičnim osnovnim šolam kot pripomoček pri dvojezičnem pouku geografije, seveda pa bo dobrodošla vsem, ki so "jezikovno radovedni" in želijo poznati geografska imena tudi v madžarskem jeziku.

Na narodnostno mešanem območju Slovenije je dvojezični pouk pomemben in svojevrsten del šolskega sistema. Tako imata oba jezika (npr. slovenski in madžarski) v učnem načrtu enakovredno vlogo. Bistvo dvojezičnega pouka je, da učenci pridobijo zmožnost sporazumevanja o splošnih življenjskih zadevah in strokovnih vsebinah posameznih šolskih predmetov v obeh jezikih (obvladanje terminologije, slovničnih struktur, pravopisa ipd.).

S formalno ukinitvijo meje med Slovenijo in Madžarsko v maju 2004 bodo takšni in podobni priročniki zelo pomembni za ohranjanje dvojezičnosti na narodnostno mešanih območjih.

Tudi s tem namenom je Evropska komisija razpisala projekt *Comenius 2.1*, ki je namenjen popularizaciji dvojezičnega šolstva na dvojezičnih območjih. V projektu sodeluje tudi Slovenija: italijansko narodnostno mešano območje bo raziskala Univerza na Primorskem, madžarsko pa Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru.

Cilj omenjenega projekta je izdelati učne pripomočke za krepitev dvojezičnosti, prav zato je Zbirka slovensko-madžarskih zemljepisnih izrazov (*Szlovén-magyar földrajzi fogalomtár*) zelo pomembna obojgitev ne le za omenjeno dvojezično območje, temveč za širšo evropsko skupnost. Avtoricama Lenki Cimerman Lázár in Jutki Rudaš izrekamo zahvalo in vzpodbudo za tovrstno delo tudi vnaprej.

Ana Vovk Korže

Več kot samo morje gozda

Društvo mladih geografov Slovenije je od 4. do 12. julija 2004 organiziralo (tradicionalni) raziskovalni tabor - tokrat na Kočevskem. Hoja po robu Loške stene Borovške gore ob mraku poveča srčni utrip, ko po stezi, po kateri hodi 58 človeških tipajočih nog in široko odprtih radovednih oči, dojema, da je le-to bolj razburljivo, divje, novo kot katerikoli film o Tarzanu ali kriminalka na štirioglatem ekranu. Vsaka (stran)pot na Kočevskem je adrenalinska. Še posebej, ko za vogalom počiva in nekdo spontano zakriči. Ni nevarnosti s strani divjih zverinic, večjo škodo lahko povzročijo človeška nespamet.

Ime "Kočevska" skriva dve glavni značilnosti območja: to so Kočevarji, priseljeni prebivalci (Nemški Kočevarji, ki so živeli v kočah), in na drugi strani hoja, starinsko poimenovanje za jelko.

Gospodarsko-politični interesi Ortenburžanov so v 14. stoletju na Kočevsko pripeljali Nemce iz današnjih avstrijskih (Koroška in Tirolska) in nemških pokrajin (Frankovska). V prejšnjem stoletju so bili pod vplivom Hitlerjeve ideje preseljeni (skupaj 11.500 ali 97 % vseh Kočevarjev) na boljše prodnato zemljišče ob spodnjem toku Save. Izpraznjene vasi in infrastrukturo je uničila italijanska vojska v strahu, da naselij ne bi uporabljali partizani. Po vojni je naselja in druge objekte dodatno "zradirala" slovenska povojna oblast. Rezultate (104 naselja, 103 cerkve in 360 kapelic) je prekril gozd. Eno izmed naselij, Prežo, smo ponovno skartirali mladi geografi. "Najdba" je toliko bolj dragocena, saj so temelji nekdanjih zgradb popolnoma zbrisani, glavni vir miselne rekonstrukcije naselja pa je bila nekdanja, ena zadnjih prebivalk tega naselja.